

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 663)

Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/685)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

13.4.1994

Sayı : B.02.0.KKG/101-675/07688

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.1.1994 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

G E R E K Ç E

Estonya ile 1924 yılında kurulan ilişkilerimiz 1940 yılında bu ülkenin Sovyetler Birliği tarafından işgal edilmesine kadar gelişerek devam etmiştir. 1940 yılında başlayan Sovyetler Birliği işgalini Türkiye tanımamıştır. İşgalin sona ererek Estonya'nın bağımsızlığını yeniden kazanması üzerine, Bakanlar Kurulu, 3 Eylül 1991 günü Estonya ile ilişkilerimizin yeniden başlatılmasını kararlaştırmıştır. 7 Eylül 1992 günü Vilnius Büyükelçiliğimiz Estonya'ya akredite edilmiştir.

Bu yeni dönemde, iki ülke ilişkileri kısa bir süre içinde hızla gelişmeye başlamış ve ikili ilişkilerin pek çok alanında anlaşma taslakları değişimi yapılmıştır. Bu çerçevede sadece üç maddeden oluşan 1924 tarihli «Türkiye - Estonya Dostluk Antlaşması»nın yerini alacak bir antlaşmanın hazırlanması yönünde de karşılıklı olarak çalışmalar başlatılmıştır.

İmzalanma aşamasına getirilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşması», Estonya Cumhurbaşkanı Lennart Meri'nin Ankara'ya yaptığı resmi ziyaret sırasında, 7 Aralık 1993 günü imzalanmıştır.

Bu Antlaşma, dünyamızda yaşanan modernleşmeyi, uluslararası ilişkilerin geçirdiği evreleri, diplomatik, siyasi, ekonomik, kültürel ilişkilerin kazandığı yeni boyutları gözönüne alarak, 1 Aralık 1924 tarihli «Dostluk Antlaşması» ile oluşturulan ikili iliş-

kilerimizin ahdi altyapısını günümüz koşullarına uyarlamakta ve ikili ilişkilerimizi her alanda, karşılıklı yarar ve saygı temelleri üzerinde ileriye götürme yönünde iki tarafta da bulunan siyasi iradeyi somutlaştırmaktadır.

Andlaşmanın içeriği özetle aşağıda sunulmaktadır :

DIBAÇE

Tarafların birbirlerinin egemenliğine, bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne saygı ile işlerine karışmama ilkeleri çerçevesinde aralarındaki dostluk bağlarını ve işbirliğini geliştirmek arzusunda oldukları belirtilmekte, 1 Aralık 1924 günlü Türkiye - Estonya Dostluk Andlaşmasına bağlı oldukları teyit edilmekte, BM Yasası ve AĞİK belgelerinin amaç ve ilkelerine olan bağlılıkları yinelenmektedir.

Madde : 1

Tarafların, ilişkilerini her alanda geliştirme ve genişletme konusunda mutabık oldukları belirtilmektedir.

Madde : 2

Tarafların, Dışişleri Bakanlıkları arasında düzenli danışmalarda bulunacakları kaydedilmektedir.

Madde : 3

Tarafların, işadamlarının işbirliği yapmasını, ekonomik, bilimsel, teknik ve hukuki alanlarda danışmalarda bulunulmasını özendircekleri belirtilmektedir.

Madde : 4

Ekonomi ve bankacılık alanlarında eğitim konusunda işbirliği yapılacağı ve öğrenci ve stajyer değişiminin destekleneceği belirtilmektedir.

Madde : 5

Parlamentolar ve siyasi partiler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla dostluk grupları kurulması yönünde gayret sarfedeceği ifade olunmaktadır.

Madde : 6

Tarafların, kültürel ve bilimsel işbirliğinin geliştirilmesi yönünde kararlı oldukları, üniversitelerine, kültürel ve sanat kuruluşlarına işbirliği yapmalarını önerecekleri belirtilmektedir.

Madde : 7

Diplomatik ve konsolosluk ilişkileri düzenleyen Viyana Sözleşmeleri uyarınca birbirlerinin resmî misyonlarının faaliyetlerini kolaylaştıracakları, konsolosluk alanında anlaşmalar imzalamaya olanaklarını araştıracakları kaydedilmektedir.

Madde : 8

Ulaştırma ve haberleşme alanında işbirliğinin geliştirileceği, basın yayın alanında haber ve bilgi değişimini içerecek işbirliğinin destekleneceği kaydedilmektedir.

Madde : 9

Tarafların, çeşitli kamu kuruluşları arasında ilişkiler kurulmasını ve geliştirilmesini destekleyecekleri belirtilmektedir.

Madde : 10

Yerel yönetimlerarası işbirliğinin geliştirilerek, aralarında kardeş şehir bağlarının kurulmasının teşvik edileceği kaydedilmektedir.

Madde : 11

Tarafların her türüne karşı oldukları terörizmin hiçbir koşulda haklı görülemeyeceği ve uluslararası terörizme, örgütlü suçlara ve kaçakçılığa karşı işbirliği yapılacağı vurgulanmaktadır.

Madde : 12

Bu Andlaşmanın hiçbir üçüncü devlete karşı olmadığı, diğer devletlerle imzalanan andlaşmalardan doğan hak ve yükümlülükleri etkilemeyeceği belirtilmektedir.

Madde : 13

Andlaşmanın onaylandıktan sonra, onaya ilişkin en son bildirim karşı tarafa iletilmesini izleyen gün yürürlüğe gireceği, on yıl süreli olduğu, yürürlüğünün sona ermesinden bir yıl önce diğer tarafa yazılı feshi ihbarda bulunulmaması durumunda beşer yıllık sürelerle uzayacağı, Türkçe, Estonca ve İngilizce dillerinde düzenlendiği, farklı yorumlama halinde İngilizce metnin esas alınacağı kaydedilmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/685

13.5.1994

Karar No. : 51

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 4.5.1994 Tarihli 14 üncü Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı Temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

İki ülke arasında 1924 tarihli Dostluk Andlaşması ile oluşturulan ilişki ortamının, dünyadaki son gelişmeler ve siyasi, ekonomik, kültürel ilişkilerin kazandığı yeni boyutlar göz önüne alınarak günümüz koşullarına uyarlanması amacını taşıyan tasarı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü
<i>Erdal İnönü</i>	<i>Yüksel Yalova</i>
Izmir	Aydın
Üye	Üye
<i>M. Selahattin Kılıç</i>	<i>Orhan Kilercioğlu</i>
Adana	Ankara
Üye	Üye
<i>Mehmet Sağdıç</i>	<i>İsmet Sezgin</i>
Ankara	Aydın
Üye	Üye
<i>Kâmran İnan</i>	<i>Hüsamettin Örüç</i>
Bitlis	Bursa
Üye	Üye
<i>Şerif Ercan</i>	<i>B. Doğancaan Akyürek</i>
Edirne	İstanbul
Üye	Üye
<i>Leyla Yeniay Köseoğlu</i>	<i>Ahmet Dökülmez</i>
İstanbul	Kahramanmaraş

Üye
Ali Eser
Samsun

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 7 Aralık 1993 tarihinde Ankara'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Andlaşması'nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

M. Karayalçın

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

İ. Tez

Devlet Bakanı

T. Akyol

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

C. Erhan

E. Şahin

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Sağlık Bakanı

M. K. Dinç

Tarım ve Köyşleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

H. Ekinci

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

A. Ş. Ereğ

Devlet Bakanı

B. S. Dağ

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

N. Tekinel

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

N. Menteye

Maliye Bakanı

İ. Atilla

Bayındırlık ve İskân Bakanı

O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

M. Köstepen

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

R. Akçalı

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İŞbirliği Anlaş-
masının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ESTONYA CUMHURİYETİ ARASINDA DOSTLUK VE İŞBİRLİĞİ ANDLAŞMASI

Aşağıda «Taraflar» olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti,

Birbirlerinin egemenliğine, bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne saygı ile işlerine karışmama ilkelerine dayanarak aralarındaki karşılıklı dostluk bağlarını güçlendirmek ve aralarındaki işbirliğini geliştirmek arzusuyla,

Türkiye Cumhuriyeti ile Estonya Cumhuriyeti arasında 1 Aralık 1924 günü imzalanmış olan Dostluk Andlaşmasına olan bağlılıklarını teyid ederek,

Birleşmiş Milletler Yasası, Helsinki Nihat Senedi ve Yeni Bir Avrupa için Paris Yasası ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı süresince kabul edilen diğer belgelerin amaç ve ilkelerine olan bağlılıklarını yineleyerek,

Aşağıdaki konularda anlaşmışlardır :

Madde : 1

Taraflar, ilişkilerini karşılıklı yarar, güven ve işbirliği temelinde her alanda geliştirmek ve genişletmek konusunda anlaşmışlardır.

Madde : 2

Taraflar, ilişkilerinin düzenli şekilde gelişmesini sağlamak amacıyla ikili ilişkilerinin seyri ile her iki tarafı da ilgilendiren bölgesel veya uluslararası konularda düzenli aralarla Dışişleri Bakanlıkları üst düzey yetkilileri arasında siyasi danışmalarda bulunacaklardır.

Madde : 3

Taraflar, iş adamlarının birbirlerinin ülkelerindeki ve üçüncü ülkelerdeki ekonomik ve ticari projelerde işbirliği yapmalarını destekleyeceklerdir. Taraflar bu amaçla ilgili kuruluşları arasında ekonomik alanda danışmalarda bulunulmasını teşvik edeceklerdir. Taraflar, ekonomik, bilimsel, teknik ve hukuki alanlarda düzenli danışmalarla bilgi ve deneyim değişimini destekleyeceklerdir.

Madde : 4

Taraflar, ekonomi ve bankacılık dallarında yetkililerin ve uzmanların eğitilmesinde işbirliğine önem verecekler ve bu alanlarda her düzeyde öğrenci ve stajyer değişimini teşvik edeceklerdir.

Madde : 5

Taraflar, parlamentoları ve siyasi partileri arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine önem vermektedirler. Bu amaçla taraflar, parlamentolarında karşılıklı dostluk grupları oluşturulması için çaba göstereceklerdir.

Madde : 6

Taraflar, aralarındaki kültürel ve bilimsel işbirliğinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi konusunda kararlıdırlar.

Taraflar, ülkelerindeki üniversitelere, kültürel ve sanat kuruluşlarına aralarında doğrudan işbirliği yapmalarını önereceklerdir.

Madde : 7

Taraflar, Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi ile Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi İkisi çerçevesinde birbirleri nezdindeki resmi misyonlarının etkinliklerini kolaylaştıracaktırlar.

Taraflar ayrıca, konsolosluk ilişkilerini geliştirmek amacıyla konsolosluk alanında anlaşmalar imzalamak olanaklarını araştırıcaktırlar.

Madde : 8

Taraflar, ulaştırma ve haberleşme alanlarında işbirliğinin geliştirilmesinde kararlıdırlar.

Taraflar, basın, radyo ve televizyon alanlarında işbirliğini ve her türlü haber, bilgi ve yayın değişimini ve dağıtımını destekleyeceklerdir.

Madde : 9

Taraflar, kamu kuruluşları, iş çevreleri, meslek ve sanat kuruluşları ile sendikaları arasında ilişkiler kurulmasını destekleyecekler ve anılan kuruluşların temsilcileri arasında karşılıklı ziyaretler gerçekleştirilmesini teşvik edeceklerdir.

Madde : 10

Taraflar, aralarındaki ilişkilere yeni bir boyut kazandıracığı inancı ile kentler ve yerel yönetimler arasında temaların ve işbirliğinin geliştirilmesine katkıda bulunacaklardır.

Taraflar bu amaçla, şehirleri arasında «kardeş şehir» bağları kurulmasını destekleyeceklerdir.

Madde : 11

Taraflar, gerekçesi ve amacı ne olursa olsun, her tür terör eylemine karşı olduklarını ve terörizmi hiçbir koşulda haklı görülmemeyeceğini vurgularlar.

Taraflar, uluslararası terörizme, örgütlenmiş suçlara, silah ve uyuşturucu madde ile tarihi ve sanat eserleri kaçaklığına karşı mücadelede işbirliğinde bulunacaklardır.

Madde : 12

Taraflar, işbu Andlaşma ile geliştirilen işbirliğinin ve dostluk ilişkilerinin, üçüncü ülkelerin çıkarlarına karşı olmadığını ve diğer devletler ile imzalanmış olan ikili ve çok taraflı anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini hiçbir şekilde etkilemeyeceğini belirtirler.

Madde : 13

İşbu Andlaşma onaylanacak ve bu Andlaşmanın onayına ilişkin en son bildirim alınımı izleyen gün yürürlüğe girecektir.

İşbu Andlaşma on yıl süreli olup, Taraflardan birinin yürürlük süresinin dolmasından bir yıl önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunmaması halinde beşer yıllık sürelerle yürürlükte kalmaya devam edecektir.

Bu Andlaşma Ankara'da 7 Aralık 1993 günü Türkçe, Estonya ve İngilizce dillerinde ik'er nüsha olarak ve her bir metin de aynı ölçüde özgün olmak üzere imzalanmıştır. Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin dikkate alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Adına

Estonya Cumhuriyeti
Adına